

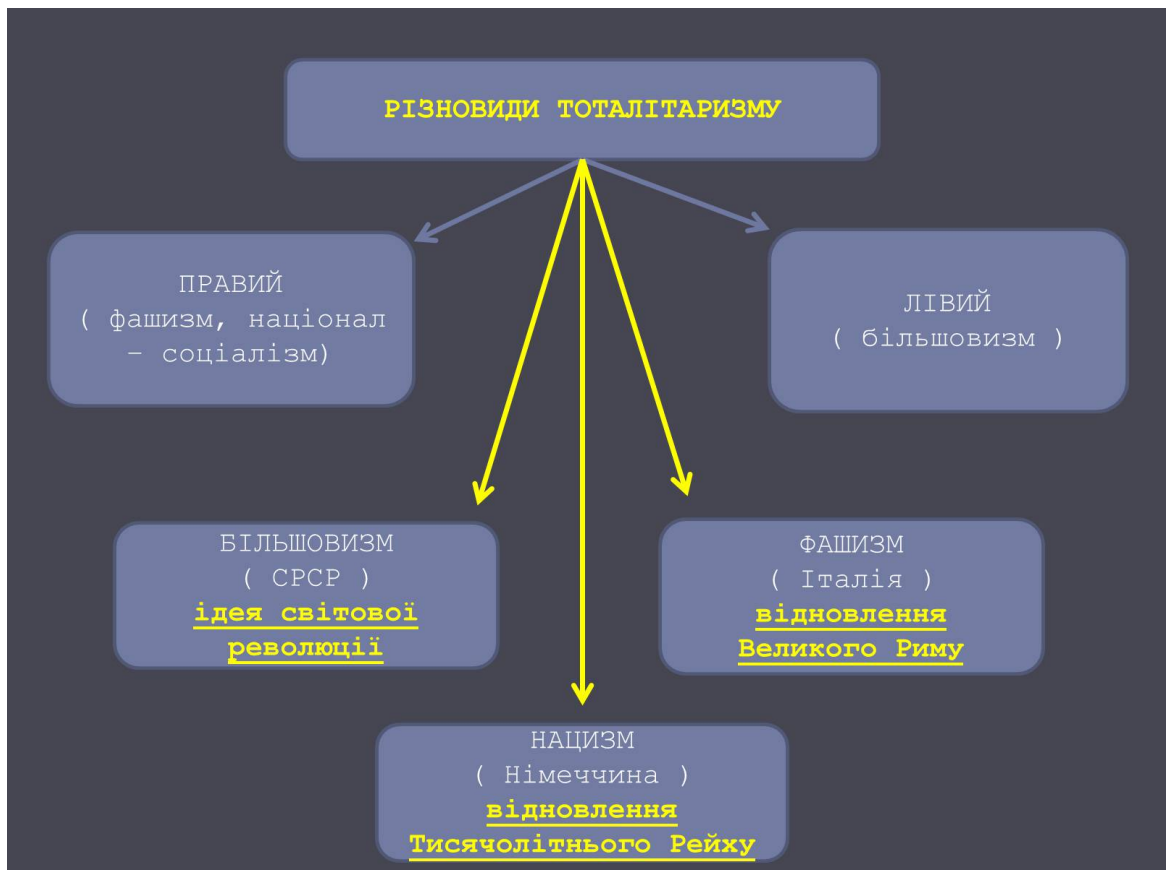
Тема: Тоталітарні і диктаторські режими

Після Першої світової війни в деяких країнах Європи встановились тоталітарні політичні режими.

Тоталітаризм

- ▣ **Тоталітаризм** (від пізньолатинського *totalis* – весь, цілий, повний) – одна з форм політичного режиму, що характеризується повним (тотальним) контролем держави над всіма сферами життя суспільства і окремо взятої людини: політичного, економічного, соціального і навіть особистого.
- ▣ Поняття тоталітаризм вперше використав у **1923 р.** ліберальний політик Джованні Амендолла.

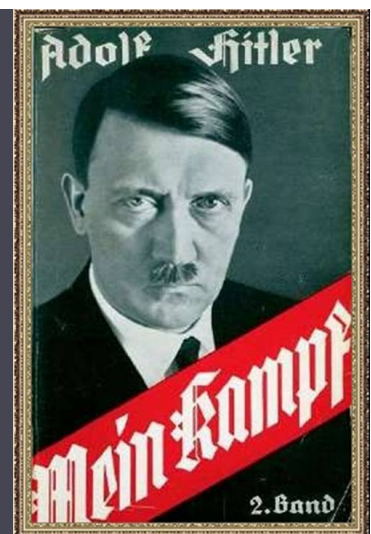

Б. Муссоліні

Й. Сталін

А. Гітлер

Сучасні дослідники про риси тоталітаризму

1. Ліквідація багатопартійності і демократичних інститутів влади. Встановлення однопартійної системи і культа вождя (Муссоліні, Сталін, Гітлер та ін.).
2. Зрошення партійного і державного апарату. Тобто партійні структури починають виконувати владні повноваження. Підміняючи державні інститути.
3. Створення системи масових громадсько-політичних організацій, які охоплюють всі вікові верстви суспільства (жовтєнята, піонери, комсомол, профспілки, комуністична партія - в СРСР). Це забезпечувало правлячому режиму повний контроль над всіма верствами суспільства, їх ідеологічну обробку.
4. Одержавлення економіки. Встановлення повного контролю над виробництвом і розподілом продукції, суспільних благ.
5. Мілітаризація економіки. У СРСР та Німеччині становила до 80%.
6. Агресивний характер зовнішньої політики. Ідеологізація зовнішньої політики. У СРСР - реалізація світової революції, в Німеччині - встановлення у світі „нового порядку” тощо.
7. Створення образу ворога (справжнього чи міфічного). Розгортання масової агітації та пропаганди з метою мобілізації населення для реалізації загарбницьких планів і ліквідації політичних конкурентів в середині країни.
8. Використання дармової примусової праці. Особливо ця система була розвинута в СРСР.
9. Масові репресії, як засіб боротьби з опонентами і як система залякування.
10. Ідеологічна обробка населення. Повний контроль над системою освіти, вихованням, засобами масової інформації тощо.
11. Ігнорування прав людини. Людина - є "гвинтик" великого державного механізму.
12. Прагнення до уніфікації: культури, свідомості, моди тощо.
13. Опора на власні сили (автархія) тощо.

Диктаторські режими Іспанії та Угорщини

Генерал Ф. Франко

Адмірал М. Хорті.